

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי ב' באב תשע"ד

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מגילה - י"ח

1. מה טעם לסדר הברכות: ירושלים - דוד - תפילה - עבודה - הודאה - כהנים - שים שלום?
כשנבנית ירושלים בא דוד "אחר ישבו... ואת דוד מלכם" אח"כ "ושמחתים בבית תפילתי" - "עולותיהם וזבחייהם לרצון" ואח"כ "זובח תודה יכבדנני".
ונאמר "וישא אהרון... ויברכם וירד מעשות החטאת". ואח"כ שים שלום - "ושמו את שמי ואני אברכם" ואח"כ שלום שברכת ה' היא 'ה' יברך את עמו בשלום".
2. מאלו פסוקים לומדים שאסור להוסיף על ברכות שמו"ע?
א. "מי ימלא... ישמיע כל תהלתו" - ואין מי שיכול לספר כל תהלתו. ב. "היסופר לו ... כי יבולע" - מכאן שנעקר מן העולם.
ג. "לך דומיה תהילה" - סם הרפואה המובחר שתיקה. ובמערבא אמרו מילה קונים בסלע, ושתיקה ב-2.
3. קראה על פה לא יצא, מה המקור?
ג"ש: זכירה זכירה מעמלק נזכרים ונעשים - זכרון בספר. ושם מדובר בפה, שהרי בלב כבר נאמר 'לא תשכח'.
עוד למדנו - קראה תרגום לא יצא - באופן שכתובה ארמית וקראה ארמית שאם כתובה לה"ק היינו ע"פ.
עוד למדנו - שקראו הקב"ה ליעקב 'קל' שנאמר "ויקרא לו .. קל אלוקי ישראל"
4. קראה בכל לשון [מלבד לשון הקדש] לא יצא, מה הדין בלעז יווני?
למסקנת הגמ': לרב ושמואל - בשיטת רשב"ג שהתירו לכתוב כתבי הקודש ביונית, נתחדש שאע"פ שיש דין 'ככתבם' מועיל אפילו למי שאינו מבין. אבל לשיטת הברייתא מועיל יונית רק ליוונים אבל לאחרים לא. [וכן גיפטיית לגפטים, עברית, עילמית] ומשנתנו היא כמו הברייתא.
עוד למדנו - הלועז ששמע אשורית יצא. ולכאורה הרי אינו מבין, מ"מ כמו נשים ועמי הארץ שיוצאים יד"ח אע"פ שאינם מבינים.
ורבינא תמה על השאלה: וכי אנו מבינים 'אחשתרנים בני הרמכים' אלא שמצוות הקריאה ופרסום הנס, אע"פ שאינו מבין.
5. אלו לשונות התבאר לחכמים פירושם ע"י ששמעו דיבור בני אדם?
א. החכמים לא ידעו לפרש המילה סירוגין במשנה עד ששמעו את שפחתו של רבי מעירה 'עד מתי אתם נכנסים סירוגין סירוגין' והבינו.
ב. החלוגלות שמונעים מכה"ג בעויה"כ - שפחתו של רבי העירה לאדם המפזר מין ירק המכונה פרפחינה: 'עד מתי אתה מפזר חלוגלגתך'.
ג. לא ידעו לפרש הפסוק 'סלסלה ותרוממך', עד ששמעו את שפחתו של רבי מעירה לאדם 'עד מתי את מסלסל בשערך'.
ד. לא ידעו לפרש הפסוק 'וטאטאטיה במטאטא השמד', עד ששמעו שפחתו של רבי אומרת 'קחי מטאטא וטאטאי הבית'.
ה. לא ידעו לפרש 'השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך', עד ששמע רבב"ח ישמעאלי שאמר לו 'שקול יהבך והשלך על גמל'.
6. קראה סירוגין [מעט ומפסיק] או סירוסין [סדר מהופך] האם יצא?
ת"ק: סירוגין יצא, סירוסין לא יצא.
ר' מונא בשם ר' יהודה: בסירוגין אם שהה כדי לגמור כולה לא יצא [היינו מהתחלה עד הסוף, ולא מהיכן שאוחז שא"כ נתת דבריך לשיעורין] ונחלקו השיטות האם הלכה כר' מונא - ולנוסחת ר' ביבי: לרב אין הלכה כר' מונא ולשמואל הלכה כמותו.
ונקוט כר' ביבי כיון ששמואל החושש לדעת יחיד, כמו שמצינו ב'שומרת יבם' שקידש אחיו את אחותה ואמרו משום ר' יהודה ב"ב שאומרים לאח המתן מלשאת האחות, עד שאחיך הגדול ייבם או יחלוץ ותפקע זיקתך. והחמיר שמואל כשיטתו.
7. אלו הלכות נוספות למדנו של קריאת מגילה, האם יוצא ידי חובה?
א. השמיט הסופר אותיות או פסוקים וקראן בע"פ - יצא, ודווקא במקצתה.
אבל אם בכלולה אותיות מטושטשות או מקורעות, מותר רק אם רישומן ניכר.
ב. השמיט בה הקורא פסוק אחד - חוזר וקורא מאותו פסוק ולא שישלים הפסוק אח"כ. וכן אם מצא ציבור שקראו חציה צריך לקרוא מהתחלה.
ג. מתנמנם יצא. פירש רב אשי ישן ואינו ישן לגמרי. קוראים ועונה ואינו יודע להשיב סברא אבל כשמזכירים לו נזכר.
ד. היה כותבה דורשה ומגיהה - אם כוון לבו יצא. כותבה - היינו שמונחת מגילה לפניו, וקורא כל פסוק וכתבו.

אבל אין לומר שכותב מזכרוננו כיון שבע"פ לא יוצא. ואף אין לומר שכל פסוק שכותבו קודאו אחר שכתבו, כיון שרב אמר הלכה שצריך לקרוא כולה. ואפילו למ"ד שמספיק לקרוא מאיש יהודי צריך שתהא כתובה כולה.

8. ר' יוחנן: אסור לכתוב אות אחת [מכתבי הקודש] שלא מן הכתב. כיצד א"כ ר' מאיר כשלא היה לו מגילה כתב מלבו וקראה? שונה ר"מ מכל אדם שהתקיים בו הפסוק "ועפעפיך יישירו נגדיך" אלו דברי תורה שכתוב לגביהם התעיף עיניך בו ואיננו, אם תעצום עיניך ממנה הרי היא משתכחת כהרף עין. ואעפ"כ אצל ר"מ מיושרין הן ורק לו הותר. ולמסקנת הגמ' מתבאר שהותר לר"מ רק משום שעת הדחק, שהרי ר' חסדא אמר לרב חננאל ראוייה כל התורה להכתב על פיך, אבל אמרו חכמים אסור לכתוב אות אחת שלא מן הכתב, משמע שאע"פ שמיושרין אצלו אסור. עוד למדנו: שאביי התיר לדבי בר חבו לכתוב תפילין ומזוזות שלא מן הכתב, וכמו שפסק ר' ירמיה משום רבינו כיון שפרשיותיהם שגורות בפי כולם ואין טועה בהם.